



REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Krapina

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

BANDIĆ MILAN 365 -
STRANKA RADA I SOLIDARNOSTI

Krapina, studeni 2017.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O STRANCI	2
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	4
	Financijski izvještaji	4
II.	REVIZIJA ZA 2016.	11
	Ciljevi i područja revizije	11
	Metode i postupci revizije	11
	Nalaz za 2016.	12
III.	MIŠLJENJE	19



REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Krapina

KLASA: 041-01/17-03/18
URBROJ: 613-04-17-4

Krapina, 29. studenoga 2017.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
BANDIĆ MILAN 365 - STRANKA RADA I SOLIDARNOSTI
ZA 2016.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11) i Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst, 2/14, 96/16 i 70/17), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti (dalje u tekstu: Stranka) za 2016.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 12. lipnja do 29. studenoga 2017.

I. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Svojstvo pravne osobe Stranka je stekla u travnju 2015. upisom u Registar političkih stranaka, koji vodi Ministarstvo uprave. Sjedište Stranke je u Praškoj 2, Zagreb. Djelokrug rada određen je Statutom i Programom.

Prema Statutu, Stranka je demokratska politička stranka, koja se zalaže za ostvarivanje gospodarskog razvoja, povećanje zaposlenosti, zaštitu prava radnika i poslodavaca iz radnog odnosa, postizanje socijalne sigurnosti i stabilnosti, ostvarenje održivog ekonomskog razvoja Republike Hrvatske, ravnomjeran razvoj svih regija u Republici Hrvatskoj, postizanje viših razina obrazovanosti u društvu, postizanje predanosti, ekonomičnosti i efikasnosti državne uprave te lokalne i područne (regionalne) samouprave i za ostvarenje interesa Republike Hrvatske u Europskoj uniji i regiji.

Statut je najviši normativni akt kojim je uređeno unutarnje ustrojstvo i djelovanje Stranke, a donesen je u ožujku 2015. Statutom su uređeni i utvrđeni naziv i sjedište, znak, predstavljanje i zastupanje, ciljevi i način djelovanja, članstvo, ustrojstveni oblici, upravna tijela i način njihovog izbora i opoziva, trajanje mandata i način odlučivanja u upravnim tijelima, sredstva za rad i prestanak rada.

Etički kodeks donio je Glavni odbor Stranke u lipnju 2015. i javno je objavljen. Etički kodeks je skup etičkih načela ponašanja članova i dužnosnika Stranke kojih su se dužni pridržavati i osobe koje nisu članovi Stranke ako politički djeluju u Stranci. Članovi Stranke promiču domoljublje, poštenje, pravednost, istinitost, odgovornost i kulturu dijaloga te djeluju u skladu s tim načelima. Općim aktom uređena su pravila kojima se definiraju situacije potencijalnih sukoba interesa i način postupanja. Slučajeve neprihvatljivog ponašanja, ukoliko bi do njih došlo, rješavaju sudovi časti. Tijekom 2016., nisu utvrđeni oblici povrede službene dužnosti vezani uz neetično ponašanje. Stranka nije organizirala seminare niti druge oblike izobrazbe vezane uz primjenu visokih etičkih standarda.

Stranka djeluje na području Republike Hrvatske sudjelovanjem svojih članova u radu ustrojstvenih oblika i u upravnim tijelima Stranke. Ustrojstveni oblici su: središnja organizacija, županijske organizacije i gradska organizacija grada Zagreba, gradske i općinske organizacije i organizacije koje se osnivaju za područja gradskih četvrti grada Zagreba, gradskih kotareva i mjesnih odbora. Koncem 2016., Stranka ima 52 organizacijske jedinice (dvije županijske, 29 gradskih i 21 općinsku).

Tijela središnje organizacije Stranke su: Skupština, Glavni odbor, Predsjedništvo, Predsjednik, potpredsjednici, Tajnik, Poslovni direktor, Nadzorni odbor, Statutarna komisija i Sud časti. Mandat članova tijela traje četiri godine.

Skupština središnje organizacije je najviše tijelo Stranke, a utvrđuje osnovna programsko-politička načela, donosi i mijenja program i statut, izabire i opoziva članove tijela središnje organizacije, raspravlja i prihvaća izvješće o radu drugih tijela, donosi odluke, zaključke i druga očitovanja koja se odnose na rad, odlučuje o udruživanju i suradnji s drugim političkim strankama, oblicima udruživanja građana i suradnji sa srodnim inozemnim političkim strankama, donosi poslovnik o svom radu, odlučuje o drugim pitanjima organizacije i rada te odlučuje o prestanku rada Stranke.

Glavni odbor središnje organizacije je najviše tijelo Stranke između zasjedanja dvije Skupštine. Koordinira rad u razdoblju između dvije sjednice Skupštine, samostalno odlučuje u okviru politike utvrđene na Skupštini, provodi odluke Skupštine, utvrđuje prijedlog programa i statuta te njihove izmjene i dopune, utvrđuje liste kandidata za izbor tijela koje Skupština bira u skladu sa statutom, donosi pravilnike na temelju statuta i druge akte, donosi financijski plan i utvrđuje financijska izvješća, odlučuje u disciplinskom postupku po žalbama protiv odluka Suda časti, imenuje Tajnika na prijedlog Predsjednika te donosi poslovnik o svom radu. Osniva posebna stručna, savjetodavna tijela za pojedina područja političkog rada, pitanja gospodarstva, rada i socijalne skrbi, znanosti, obrazovanja i sporta te drugih područja stranačkoga, javnog, gospodarskog i političkog života.

Predsjedništvo je izvršno tijelo središnje organizacije i sastoji se od devet članova (Predsjednik, tri potpredsjednika, četiri člana koje izabire Skupština i Tajnik). Predsjedništvo provodi program, načela, ciljeve i odluke Skupštine i Glavnog odbora, predlaže Glavnom odboru izborni program, raspisuje kandidacijski postupak za izbor u tijela Stranke, predlaže Glavnom odboru kandidate za izbore, donosi opće akte kojima se u skladu sa statutom, programom i odlukama Skupštine i Glavnog odbora uređuje izborni postupak nižih ustrojstvenih oblika, predlaže provođenje disciplinskog postupka protiv člana, vodi brigu o informiranju unutar Stranke, imenuje Poslovnog direktora, vodi brigu o poslovanju, upravljanju i raspolaganju imovinom te donosi poslovnik o svom radu.

Predsjednik predstavlja i zastupa Stranku, upravlja njome i odgovara za njezin rad. Priprema, saziva i vodi sjednice središnje organizacije, vodi brigu o izvršavanju odluka Skupštine i Glavnog odbora te potpisuje njihove akte i podnosi izvještaj o radu između dvije Skupštine, predlaže Glavnom odboru Tajnika, a Predsjedništvu Poslovnog direktora, pokreće disciplinski postupak, odlučuje o izboru potpredsjednika koji će biti ovlašten zamijeniti Predsjednika u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti te obavlja i druge poslove u skladu sa statutom. Za svoj rad odgovara Skupštini. Predsjednik Stranke je Milan Bandić.

Potpredsjednici pomažu Predsjedniku u radu, sudjeluju u radu tijela Stranke i zamjenjuju Predsjednika za vrijeme njegove spriječenosti i odsutnosti.

Tajnik organizira i obavlja organizacijske, administrativne i stručno-pravne poslove za potrebe svih upravnih tijela središnje organizacije. Vodi registar članova, obavlja upis u registar te čuva podatke o članovima u skladu sa zakonima i drugim propisima.

Poslovni direktor brine o prihodima i rashodima, upravlja imovinom, vodi brigu o zaposlenim osobama, organizira financijske aktivnosti i druge poslove financijsko-gospodarskog karaktera, rukovodi stručnom službom i zastupa Stranku u pravnom prometu.

Nadzorni odbor se sastoji od pet članova koji između sebe biraju predsjednika i zamjenika predsjednika i ne mogu biti članovi drugih tijela Stranke osim skupštine temeljne organizacije. Nadzire financijsko i materijalno poslovanje svih organizacijskih jedinica i tijela Stranke te u svom nalazu podnosi izvješće Glavnom odboru i Skupštini. Održava sjednice po potrebi, a najmanje jednom godišnje. Za svoj rad odgovara Skupštini.

Statutarna komisija tumači statut i druge akte Stranke te odlučuje o usklađenosti akata i o nadležnostima organa Stranke. Za svoj rad odgovara Glavnom odboru.

Sud časti sastoji se od pet članova koji između sebe biraju predsjednika i zamjenika i ne mogu biti članovi drugih tijela Stranke osim Skupštine. Vodi disciplinski postupak u skladu s odredbama statuta. Stranka je donijela Pravilnik o radu, odlučivanju i vođenju disciplinskog postupka Suda časti Stranke, kojim su utvrđeni prvostupanjski i drugostupanjski postupci koji se tiču odgovornosti, obveza i pravila ponašanja Stranke.

Stranka koncem 2016. nije imala zaposlenika.

Planiranje

Financijski plan donesen je u ožujku 2016. i prihvaćen je od Glavnog odbora. Ukupni prihodi i rashodi planirani su u iznosu 1.250.000,00 kn. Planirani su prihodi od članarina u iznosu 110.000,00 kn te iz državnog proračuna u iznosu 1.140.000,00 kn od čega za zastupničko mjesto u iznosu 750.000,00 kn i za promidžbu iz 2015. u iznosu 390.000,00 kn. Planirani rashodi odnose se na materijalne rashode u iznosu 485.840,00 kn i na pokriće manjka prihoda iz prethodnog razdoblja u iznosu 764.160,00 kn.

Godišnji program donio je Glavni odbor u ožujku 2016., a sadrži aktivnosti za izgradnju stranačke infrastrukture na cijelom području Republike Hrvatske, predstavljanje i komunikaciju programa i temeljnih vrijednosti Stranke prema članovima, simpatizerima i građanima, održavanje koordinacije predsjednika gradskih i općinskih organizacija te pružanje potpore svim stranačkim sastavnicama, osiguranje materijalno tehničkih uvjeta za izvršavanje planiranih aktivnosti stranačkog programa, rad stručnih i savjetodavnih tijela, foruma i interesnih oblika organiziranja Stranke, dodatnu formalnu i neformalnu društveno-političku edukaciju članova Stranke kroz radionice, seminare, okrugle stolove, tribine i druge oblike obuke i obrazovanje. Programom rada, za provođenje aktivnosti planirana su sredstva u iznosu 1.250.000,00 kn.

Financijski izvještaji

Na računovodstveno poslovanje Stranke, odnosno vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja primjenjuju se odredbe Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te propisi o računovodstvenom sustavu neprofitnih organizacija. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o приходima i rashodima neprofitnih organizacija, Bilanca i Bilješke uz financijske izvještaje.

Financijski izvještaji za 2016., godišnji program rada i financijski plan te Izvješće o primljenim donacijama za potporu političkog djelovanja, dostavljeni su Državnom uredu za reviziju i objavljeni su na mrežnoj stranici Stranke u propisanom roku. Objavljeni podaci odgovaraju podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

a) Izvještaj o приходima i rashodima neprofitnih organizacija

Prema podacima iz Izvještaja o приходima i rashodima neprofitnih organizacija za 2016., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu 3.207.047,00 kn, što je za 2.186.250,00 kn ili 214,2 % više u odnosu na prethodnu godinu. U odnosu na planirane, ostvareni ukupni prihodi veći su za 1.957.047,00 kn ili 156,6 %.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim приходima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2015.	Ostvareno za 2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz državnog proračuna	0,00	1.336.414,00	-
2.	Prihodi od članarina	9.459,00	38.589,00	408,0
3.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	1.011.338,00	1.831.956,00	181,1
4.	Drugi prihodi	0,00	88,00	-
	Ukupno	1.020.797,00	3.207.047,00	314,2

Stranka je na parlamentarnim izborima sudjelovala kao nositelj zajedničke liste s pet političkih stranaka (Bandić Milan 365 - Stranka rada i solidarnosti, Narodna stranka - REFORMISTI, Novi val - stranka razvoja, Hrvatska seljačka stranka - Stjepan Radić, Blok umirovljenici zajedno - BUZ) i u XII izbornoj jedinici s kandidatkinjom za zastupnika austrijske, bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ruske, turske, ukrajinske, vlaške i židovske nacionalne manjine, Nurom Ismailovski. Za financiranje izborne promidžbe, pet političkih stranaka zaključilo je u kolovozu 2016. Sporazum o posebnom transakcijskom računu. Sporazumom nije utvrđeno na koji će način političke stranke sudjelovati u financiranju političkih aktivnosti i troškova izborne promidžbe (nije utvrđen obračun troškova izborne promidžbe). Stranka je otvorila poseban račun u kolovozu 2016. Od koalicijskog partnera (Narodna stranka - REFORMISTI) ostvarila je prihode za financiranje troškova izborne promidžbe u iznosu 297.853,00 kn. U Hrvatskom saboru, s koalicijskim partnerima, osvojila je dva zastupnička te je ostvarila sredstva iz državnog proračuna za naknadu troškova izborne promidžbe u iznosu 270.000,00 kn, koja su uplaćena i evidentirana u poslovnim knjigama u studenome 2016.

Vrijednosno značajnije povećanje prihoda odnosi se na prihode iz državnog proračuna u iznosu 1.336.414,00 kn, koji u prethodnoj godini nisu ostvareni te na prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) koji su veći u odnosu na prethodnu godinu za 820.618,00 kn ili 81,1 %.

- Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna ostvareni su u iznosu 1.336.414,00 kn, što je 41,7 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na prihode iz državnog proračuna za redovito financiranje rada Stranke prema broju zastupnika u Hrvatskom saboru u iznosu 676.140,00 kn, naknadu troškova izborne promidžbe za izbor dva zastupnika u Hrvatski sabor u 2015. u iznosu 390.000,00 kn i u 2016. u iznosu 270.000,00 kn te na prihode bez dokumentacije u iznosu 274,00 kn.

Prihodi u iznosu 676.140,00 kn ostvareni su na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te Odluka o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka i nezavisnih zastupnika u 2016., koje je donio Hrvatski sabor, Odbor za Ustav, poslovnik i politički sustav u siječnju, svibnju i studenome 2016. Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava državnog proračuna imaju političke stranke koje imaju zastupnika u Hrvatskom saboru i nezavisni zastupnici koji su izabrani s nezavisnih lista. Stranka je navedene prihode ostvarila iz državnog proračuna za dva zastupnika u Hrvatskom saboru do početka studenoga 2016. te za jednog zastupnika od studenoga 2016.

Prihodi od naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u 2015., ostvareni su u iznosu 390.000,00 kn prema Odluci Vlade Republike Hrvatske o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor iz listopada 2015., kojom je utvrđeno pravo na naknadu troškova izborne promidžbe u iznosu 180.000,00 kn po zastupničkom mjestu. Stranka je osvojila dva zastupnička mjesta. Sredstva su uplaćena na poseban račun za financiranje izborne promidžbe u siječnju 2016.

Prihodi od naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u 2016. ostvareni su u iznosu 270.000,00 kn prema odluci Vlade Republike Hrvatske o visini naknade troškova izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor iz kolovoza 2016., kojom je utvrđeno pravo na naknadu troškova izborne promidžbe u iznosu 135.000,00 kn po zastupničkom mjestu. Stranka je osvojila dva zastupnička mjesta, a sredstva su uplaćena na poseban račun za financiranje izborne promidžbe u studenome 2016.

- Prihodi od članarina

Prihodi od članarina ostvareni su u iznosu 38.589,00 kn, što je 1,2 % ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

Odlukom Predsjedništva iz travnja 2015., određeno je da nezaposleni, učenici i studenti ne plaćaju članarinu, umirovljenici plaćaju do dvije kune mjesečno ili 24,00 kn godišnje, zaposleni s neto plaćom do 7.000,00 kn plaćaju 10,00 kn mjesečno ili 120,00 kn godišnje dok zaposleni s neto plaćom iznad 7.000,00 kn plaćaju 20,00 kn mjesečno ili 240,00 kn godišnje. Koncem 2016., Stranka je imala 9 466 članova, a evidentirano je 569 uplata članarine. U skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe (Narodne novine 50/11, 93/11 i 55/13), Stranka je vodila evidencije o primljenim članarinama u 2016. (obrazac E-G i obrazac E-M) te izdavala potvrde.

- Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su u iznosu 1.831.956,00 kn, što je 57,1 % ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su na temelju odredbi članaka 10. i 11. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, prema kojima su dobrovoljni prilozima (donacije), povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate političkoj stranci za politički rad, odnosno financiranje izborne promidžbe. Za svaki primljeni dobrovoljni prilog izdaje se potvrda te vodi evidencija u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe. Ostvareni su od dobrovoljnih priloga (donacija) za financiranje izborne promidžbe i za potporu političkog djelovanja u iznosu 1.534.104,00 kn te od koalicijskog partnera (Narodna stranka - REFORMISTI) u iznosu 297.852,00 kn. Uplaćeni su na središnji račun Stranke. Dobrovoljni prilozima (donacije) u iznosu 1.534.104,00 kn, ostvareni su u novcu u iznosu 1.437.337,00 kn i u naravi (robe i usluge) u vrijednosti 96.767,00 kn. Dobrovoljni prilozima (donacije) ostvareni u novcu u iznosu 1.437.337,00 kn odnose se na donacije 129 fizičkih osoba u iznosu 1.179.031,00 kn i 13 pravnih osoba u iznosu 258.306,00 kn.

Pojedinačni dobrovoljni prilozi (donacije) primljeni od fizičkih osoba iznosili su od 100,00 kn do 30.000,00 kn, a od pravnih osoba od 1.000,00 kn do 100.000,00 kn. Dobrovoljni prilozi (donacije) u naravi (robe i usluge) u vrijednosti 96.767,00 kn odnose se na donacije četiri pravne osobe u vrijednosti 65.528,00 kn i dvije fizičke osobe u vrijednosti 31.239,00 kn. Iznosi primljenih pojedinačnih dobrovoljnih priloga (donacija) fizičkih i pravnih osoba u skladu su s iznosima koji su propisani odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, osim dobrovoljnog priloga (donacije) jedne fizičke osobe koja je uplatila 75.000,00 kn ili 45.000,00 kn više od zakonom propisanoga iznosa, a više uplaćeni iznos Stranka je uplatila u državni proračun u studenome 2017. Fizičke i pravne osobe za dobrovoljne priloge (donacije) dane Stranci u obliku proizvoda ili usluge ispostavile su račune na kojima je naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge, naziv Stranke i da ne podliježu naplati. Na mrežnoj stranici Stranke objavljena su Izvješće o primljenim donacijama za potporu političkog djelovanja u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2016. (Obrazac IZ-D) te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe u razdoblju od 16. kolovoza do 11. listopada 2016. (Obrazac IZ-DP), a objavljeni podaci odgovaraju podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2016., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu 4.034.508,00 kn, što je za 2.249.551,00 kn ili 126,0 % više u odnosu na prethodnu godinu. U odnosu na planirane, ostvareni ukupni rashodi veći su za 2.784.508,00 kn ili 222,8 %.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2015.	Ostvareno za 2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Materijalni rashodi	1.780.878,00	3.974.356,00	223,2
1.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	1.383.521,00	3.034.967,00	219,4
1.2.	Drugi materijalni rashodi	397.357,00	939.389,00	236,4
2.	Financijski rashodi	1.241,00	7.991,00	643,9
3.	Rashodi za donacije (pomoći)	0,00	5.999,00	-
4.	Drugi rashodi	2.838,00	46.162,00	-
	Ukupno	1.784.957,00	4.034.508,00	226,0
	Manjak prihoda	764.160,00	827.461,00	108,3

Vrijednosno značajnija odstupanja u odnosu na prethodnu godinu odnose se na rashode za usluge koji su ostvareni više za 2.086.997,00 kn ili 124,6 %. Unutar rashoda za usluge, značajno su povećani rashodi za usluge promidžbe i informiranja za 1.651.446,00 kn ili 119,4 %.

Povećanje rashoda u odnosu na prethodnu godinu za 2.249.551,00 kn ili 126,0 %, ostvareno je zbog povećanih aktivnosti Stranke vezanih uz izbore zastupnika u Hrvatski sabor. Stranka je sastavila Izvješća o rashodima izborne promidžbe po izbornim jedinicama i Izvješće o ostvarenom popustu u cijeni medijskog oglašavanja. Izvješća sadrže podatke za Stranku i koalicijske partnere. Prema Financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe (FIN-IZVJ), vrijednosno najznačajniji su rashodi za promidžbu i informiranje u iznosu 3.362.786,00 kn, od čega za troškove oglašavanja u iznosu 1.873.657,00 kn.

Prema Izvješću o ostvarenom popustu u cijeni medijskog oglašavanja (Obrazac IZ-MO), ostvareni su popusti u iznosu 385.959,00 kn. Navedena Izvješća objavljena su na mrežnoj stranici, a objavljeni podaci ne odgovaraju podacima evidentiranim u poslovnim knjigama.

- Rashodi za promidžbu i informiranje

Rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni su u iznosu 3.034.967,00 kn, što je 75,2 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za izbornu promidžbu za izbor zastupnika u Hrvatski sabor u iznosu 2.992.191,00 kn (usluge oglašavanja na televiziji, radiju i tisku 1.717.629,00 kn, usluge tiska letaka, jumbo plakata, naljepnica, preljepnica, na kuverte, majice, upaljače, kemijske olovke i kape te druge usluge tiska 1.003.532,00 kn, oglašavanje na internetu i billboard 271.030,00 kn) te na usluge promidžbe za redovno poslovanje (ruže za proslavu Dana žena, objave oglasa, tisak letaka i plakata, izrada znački, zastavica, naljepnica) u iznosu 42.776,00 kn.

- Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi ostvareni su u iznosu 939.389,00 kn, što je 23,3 % ukupno ostvarenih rashoda. Ostvareni su za izbornu promidžbu u iznosu 495.768,00 kn te za redovne aktivnosti u iznosu 443.621,00 kn. Odnose se na rashode za zakupnine i najamnine u iznosu 233.573,00 kn, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 233.006,00 kn, intelektualne i osobne usluge (naknade studentima za rad na terenu i administrativne poslove) u iznosu 140.882,00 kn, materijal i energiju (gorivo, električna energija, plin, uredski materijal i sitni inventar) u iznosu 118.019,00 kn, ostale nespomenute rashode poslovanja (reprezentacija i izrada članskih iskaznica) u iznosu 77.983,00 kn, druge usluge (donacije u naravi i druge usluge) u iznosu 53.116,00 kn, komunalne usluge u iznosu 39.853,00 kn, naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa (za izradu komunikacijske i kreativne strategije i druge naknade) u iznosu 16.225,00, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 13.637,00 kn, računalne usluge u iznosu 12.775,00 kn te za službeno putovanje u iznosu 320,00 kn.

Rashodi za zakupnine i najamnine ostvareni u iznosu 233.573,00 kn odnose se na najam osobnih automobila u iznosu 103.478,00 kn, zakup poslovnih prostora u iznosu 66.879,00 kn te na najam dvorana, štandova, javnih površina i opreme za ozvučenje za provođenje izbornih aktivnosti u iznosu 63.216,00 kn. Ostvareni su za izbornu promidžbu u iznosu 96.230,00 kn te za obavljanje redovnih aktivnosti u iznosu 137.343,00 kn. U 2016., Stranka ima u zakupu devet poslovnih prostora.

Rashodi za usluge telefona, pošte i prijevoza ostvareni su u iznosu 233.006,00 kn. Odnose se na najam osobnih automobila u iznosu 115.742,00 kn, poštarinu (upućivanje letaka i pisama u okviru izbornih aktivnosti) u iznosu 71.335,00 kn, usluge telefona u iznosu 15.494,00 kn, cestarinu u iznosu 17.310,00 kn, donaciju u naravi u iznosu 11.000,00 kn, prijevoz autobusom, tramvajem i taksijem u iznosu 1.578,00 kn, usluge parkiranja u iznosu 367,00 kn i druge usluge u iznosu 180,00 kn. Ostvareni su za izbornu promidžbu u iznosu 215.280,00 kn i za redovno poslovanje u iznosu 17.726,00 kn.

- Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu 7.991,00 kn, što je 0,2 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na naknade bankama za vođenje računa u iznosu 4.333,00 kn, zatezne kamate u iznosu 3.546,00 kn i tečajne razlike u iznosu 112,00 kn.

- Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) ostvareni su u iznosu 5.999,00 kn, što je 0,1 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode bez dokumentacije u iznosu 4.000,00 kn te donacije udruzi i fizičkoj osobi u iznosu 1.999,00 kn.

- Drugi rashodi

Drugi rashodi ostvareni su u iznosu 46.162,00 kn, što je 1,2 % ukupno ostvarenih rashoda. Odnose se na rashode za uplatu u državni proračun (fizička osoba uplatila je donaciju iznad propisanog iznosa) u iznosu 40.000,00 kn, druge rashode u iznosu 5.202,00 kn i televizijsku pretplatu u iznosu 960,00 kn.

- Manjak prihoda

Manjak prihoda koncem 2016. iznosi 827.461,00 kn. Preneseni manjak prihoda iz prethodnog razdoblja iznosi 764.160,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 1.591.621,00 kn. Predsjedništvo Stranke donijelo je u lipnju 2017., Odluku o pokriću manjka, prema kojoj predviđa pokriti manjak iz prihoda 2017. u iznosu 1.591.619,00 kn i to od donacija fizičkih i pravnih osoba u iznosu 550.000,00 kn, iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 460.000,00 kn, iz državnog proračuna u iznosu 331.887,00 kn te od članarina u iznosu 249.732,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2016., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu 765.721,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora koncem 2016.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2016.	31. prosinca 2016.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Financijska imovina	9.478,00	765.721,00	8.078,3
1.1.	Novac u banci i blagajni	9.478,00	169.738,00	1.790,9
1.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od radnika te za više plaćene poreze i drugo	0,00	1.500,00	-
1.3.	Potraživanja za prihode poslovanja	0,00	594.483,00	-
	Ukupno imovina	9.478,00	765.721,00	8.078,3
2.	Obveze	773.638,00	2.357.341,00	304,7
2.1.	Obveze za rashode	773.638,00	1.762.858,00	227,9
2.2.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	0,00	594.483,00	-
3.	Vlastiti izvori	-764.160,00	-1.591.620,00	208,3
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	9.478,00	765.721,00	8.078,3

Ukupna vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora iskazana koncem 2016. veća je u odnosu na stanje iskazano početkom godine za 756.243,00 kn. Povećanje vrijednosti imovine odnosi na povećanje vrijednosti financijske imovine i to potraživanja za članarine u iznosu 594.483,00 kn, koja prethodnu godinu nisu bila iskazana i stanje novca u banci i blagajni u iznosu 169.738,00 kn. Na značajno povećanje vrijednosti obveza za 1.583.703,00 kn ili 204,7 % u odnosu na prethodnu godinu, utjecale su aktivnosti Stranke vezane uz izbornu promidžbu za izbor zastupnika u Hrvatski sabor.

Financijska imovina odnosi se na novac u banci i blagajni u iznosu 169.738,00 kn (redovni račun 136.251,00 kn, poseban račun za financiranje troškova izborne promidžbe 26.921,00, devizni račun 6.496,00 kn i blagajna 70,00 kn) te na potraživanja od članarina i za jamčevni polog u iznosu 595.983,00 kn. Do konca srpnja 2017., potraživanja su naplaćena u iznosu 6.730,00 kn ili 1,1 % ukupnih potraživanja.

Obveze iskazane u iznosu 2.357.341,00 kn odnose se na obveze u iznosu 1.762.858,00 kn (prema dobavljačima 1.715.731,00 kn, prema državnom proračunu 40.000,00 kn i na naknade osobama izvan radnog odnosa 7.127,00 kn) te na odgođeno plaćanje rashoda i prihode budućih razdoblja u iznosu 594.483,00 kn. Značajnije obveze prema dobavljačima odnose se na usluge promidžbe i informiranja u iznosu 1.188.518,00 kn. Do konca srpnja 2017., obveze su plaćene u iznosu 448.824,00 kn ili 25,4 % ukupnih obveza. Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja u iznosu 594.483,00 kn odnose se na obračunane a nenaplaćene prihode od članarina.

Vlastiti izvori iskazani su u negativnom iznosu zbog iskazanog manjka prihoda.

I. REVIZIJA ZA 2016.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera ulaznih računa, vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Provjerena je dokumentacija u vezi prihoda iz proračuna, od članarina i dobrovoljnih priloga (donacija). Također, obavljene je provjera plaćanja putem izvoda te računska točnost dokumentacije u vezi materijalnih i drugih rashoda. Obavljeni su razgovori s predsjednikom, tajnikom i poslovnim direktorom Stranke te osobom ovlaštenom za poslove računovodstva. Provjereno je, jesu li financijski izvještaji i Izvješće o donacijama za potporu političkog djelovanja objavljeni na mrežnoj stranici Stranke te jesu li objavljeni podaci istovjetni podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

Nalaz za 2016.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: izvršenje naloga i preporuka revizije za 2015., djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi, imovina te obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2016., utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na izvršenje naloga i preporuka revizije za 2015., planiranje i računovodstveno poslovanje (financijski plan i godišnji program rada, poslovne knjige, novčana sredstva i financijski izvještaji) te prihode.

1. Izvršenje naloga i preporuka revizije za 2015.

1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Stranke za 2015., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Stranci je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju. Nepravilnosti se odnose na planiranje i računovodstveno poslovanje te prihode i potraživanja.

U skladu s odredbom članka 14. stavka 6. Zakona o Državnom uredu za reviziju, Stranka je dostavila očitovanje s planom izvršenja naloga i preporuka koji sadrži aktivnosti, rokove i osobe odgovorne za izvršenje planiranih aktivnosti.

Revizijom za 2016. utvrđeno je prema kojim nalogima je postupljeno, koji nalog je u postupku izvršenja, a prema kojim preporukama nije postupljeno.

Nalozi prema kojima je postupljeno:

- u poslovnim knjigama evidentirani su i u financijskim izvještajima iskazani su prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u obliku proizvoda i usluga te potraživanja za prihode od članarina
- u Izvješću o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama) za potporu političkog djelovanja iskazani su svi dobrovoljni prilozima u novcu
- u državni proračun uplaćen je više uplaćeni iznos dobrovoljnog priloga (donacije) od fizičke osobe u iznosu 40.000,00 kn.

Nalog u postupku izvršenja:

- popis imovine i obveza je obavljen, osim što obveze i potraživanja nisu iskazane u pojedinačnim vrijednostima te popisom nije obuhvaćeno odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja u iznosu 594.483,00 kn.

Preporuke prema kojima nije postupljeno:

- financijskim planom nisu realno planirani prihodi i rashodi
- godišnjim programom rada nisu planirana potrebna sredstva za financiranje pojedinih aktivnosti, izvori financiranja te nije praćeno ostvarenje planiranih prihoda, rashoda i aktivnosti.

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema danom nalogu i preporukama Državnog ureda za reviziju.

- 1.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju u vezi s izvršavanjem naloga i preporuka revizije za 2015. U očitovanju obrazlaže da su članovi povjerenstva za popis imali uvid u obveze (računi 2423, 2424, 2425 i 2426) u iznosu 1.762.857,00 kn, a u Izvještaju o popisu imovine i obveza greškom nije obuhvaćena obveza na računu 2922 - Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja u iznosu 594.483,00 kn.*

2. Planiranje i računovodstveno poslovanje

- 2.1. Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14), Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15 i 25/17) te Pravilnika o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15), koji propisuju postupanje vezano uz računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje.

- Financijski plan i godišnji program rada

Financijski plan i godišnji program rada za 2016., donio je Glavni odbor u ožujku 2016. Ukupni prihodi i rashodi planirani su u iznosu 1.250.000,00 kn. Prihodi i rashodi nisu realno planirani. Više od plana ostvareni su prihodi za 1.957.047,00 kn ili 156,6 % i rashodi za 2.784.508,00 kn ili 222,8 %. Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) nisu planirani, a ostvareni su u iznosu 1.831.956,00 kn. Financijski rashodi, rashodi za donacije (pomoći) i drugi rashodi nisu planirani, a ostvareni su u iznosu 59.944,00 kn.

Godišnji program rada sadrži aktivnosti za izgradnju stranačke infrastrukture na cijelom području Republike Hrvatske, predstavljanje i komunikaciju programa i temeljnih vrijednosti Stranke prema članovima, simpatizerima i građanima, održavanje koordinacije predsjednika gradskih i općinskih organizacija te pružanje potpore svim stranačkim sastavnicama, osiguranje materijalno tehničkih uvjeta za izvršavanje planiranih aktivnosti stranačkog programa, rad stručnih i savjetodavnih tijela, foruma i interesnih oblika organiziranja Stranke, dodatnu formalnu i neformalnu društveno-političku edukaciju članova Stranke kroz radionice, seminare, okrugle stolove, tribine i druge oblike obuke i obrazovanje. Programom rada, za provođenje aktivnosti planirana su sredstva u ukupnom iznosu 1.250.000,00 kn, ali nisu raspoređena prema navedenim aktivnostima.

Godišnji program rada treba sadržavati opis glavnih aktivnosti, iznose potrebnih sredstava te izvore financiranja za tekuću godinu, kako bi se omogućilo upravljanje i kontroliranje financijskog poslovanja Stranke. Odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, političke stranke mogu financijska sredstva koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom, odnosno godišnjim programom rada i financijskim planom.

Stranka nije pratila ostvarivanje prihoda i rashoda te trošenje financijskih sredstava i obavljanje aktivnosti u skladu s programskim aktivnostima Stranke.

Državni ured za reviziju predlaže financijskim planom realno planirati prihode i rashode. Predlaže godišnjim programom rada planirati potrebna sredstva za financiranje pojedinih aktivnosti, izvore financiranja te pratiti ostvarenje planiranih prihoda, rashoda i aktivnosti.

- Poslovne knjige

Stranka vodi dnevnik i glavnu knjigu, a od pomoćnih knjiga, knjigu ulaznih računa i dnevnik blagajne.

U poslovnim knjigama nisu evidentirani rashodi i obveze u ukupnom iznosu 155.887,00 kn, koji se odnose na zakup poslovnog prostora, tisak plakata, bonove za mobitele, najam jumbo plakata, majice s ispisom, uslugu kampanje za parlamentarne izbore, najam oglasnih površina i produkciju video spota.

U poslovnim knjigama, na računima rashoda i obveza za promidžbu i informiranje, koncem rujna i početkom listopada 2016., umanjani su (stornirani) odnosno iskniženi, računi dobavljača za zakup i planiranje medija u iznosu 321.028,00 kn, bez pisanog obrazloženja i dokaza o razlozima zbog kojih je navedeni postupak obavljen. Odredbama članka 10. i 22. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da je neprofitna organizacija obvezna u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora te da su obveze neizmirena dugovanja proizašla iz prošlih događaja za čiju namjeru se očekuje odljev resursa.

Unutar materijalnih rashoda, evidentirani su rashodi u iznosu 102.823,00 kn koji se odnose na troškove goriva za korištenje unajmljenih automobila u iznosu 83.248,00 kn, cestarine u iznosu 17.310,00 kn, prijevoz autobusom, taksijem i tramvajem u iznosu 1.578,00 kn, parkiranje u iznosu 367,00 kn te na troškove noćenja u iznosu 320,00 kn prema gotovinskim računima, prema kojima su fizičkim osobama isplaćena novčana sredstva iz blagajne, a nisu prethodno ispostavljeni putni nalozi niti su podnesena izvješća sa službenog puta. Ostvareni rashodi ne mogu se povezati s poslovnim razlozima putovanja, odnosno zadacima koje je trebalo obaviti te se ne može potvrditi jesu li troškovi ostvareni za obavljanje poslova i aktivnosti utvrđenih programom rada Stranke ili za druge potrebe odnosno jesu li troškovi ostvareni za obavljanje poslova Stranke. Ispostavljanjem putnih naloga dokazuje se ne samo da je putovanje obavljeno, nego i da je poslovno motivirano, a izvješće sa službenog puta je podloga za sastavljanje ostvarenja programskih zadaća. Odredbama članka 17. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da se knjiženje i evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama.

Isprava za knjiženje je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovnog događaja povodom kojeg je sastavljena. Vjerodostojna je ona knjigovodstvena isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

Odredbama članka 14. Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 79/13, 160/13, 157/14 i 137/15), koji je bio na snazi do konca 2016. te odredbama članka 8. Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine 10/17) koji je na snazi od 3. veljače 2017., izdaci za službena putovanja obračunavaju se na temelju urednog i vjerodostojnog putnog naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdaci i drugi podaci navedeni na putnom nalogu. Putni nalog kao vjerodostojna isprava sadrži, između ostaloga, nadnevak izdavanja, ime i prezime osobe koja se upućuje na službeno putovanje, mjesto u koje osoba putuje, svrha putovanja, vrijeme trajanja putovanja, podatke o prijevoznom sredstvu kojim se putuje, obračun troškova te izvješće s puta. Uz putni nalog obvezno se prilažu isprave kojima se dokazuju nastali izdaci i to osobito: računi za utrošeno gorivo ako se putuje osobnim automobilom, računi za cestarine, preslike ili potvrde putnih karata, računi za smještaj i drugo. Odredbama članka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, propisano je da politička stranka, odnosno nezavisni zastupnik i član predstavničkog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izabran s liste grupe birača, ostvarena financijska sredstva može koristiti isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom te je zabranjeno trošenje navedenih sredstava za osobne potrebe. Stranka nije donijela opći akt o načinu obavljanja kontrole knjigovodstvenih isprava.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati sve rashode i obveze prema vjerodostojnim, istinitim i urednim knjigovodstvenim ispravama u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Nalaže rashode za službena putovanja obračunati na temelju urednih i vjerodostojnih putnih naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdaci i drugi podaci navedeni na putnom nalogu u skladu s odredbama Pravilnika o porezu na dohodak te koristiti sredstva za ostvarivanje ciljeva utvrđenih godišnjim programom rada i financijskim planom u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Predlaže donijeti akt o obavljanju kontrole knjigovodstvenih isprava.

- Novčana sredstva

Za financiranje izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, Stranka je u kolovozu 2016. otvorila poseban račun. Putem navedenog računa obavljene su uplate u iznosu 1.654.431,00 kn, isplate u iznosu 1.627.510,00 kn te saldo na dan 12. prosinca 2016. iznosi 26.921,00 kn. Stranka nije u propisanom roku dovršila sve transakcije na posebnom računu za financiranje izborne promidžbe i nije zatvorila posebni račun do konca rujna 2017. Odredbama članka 14. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, propisano je da su političke stranke te kandidati i nositelji nezavisnih lista, odnosno lista grupe birača, dužni dovršiti sve transakcije na posebnom računu za financiranje izborne promidžbe i zatvoriti ga najkasnije u roku 30 dana od isteka roka za isplatu naknade troškova izborne promidžbe. Odredbama članka 21. navedenog Zakona propisano je da se naknada troškova izborne promidžbe iz državnog proračuna Republike Hrvatske isplaćuje u roku od 60 dana od dana objave konačnih službenih rezultata izbora.

Službeni rezultati izbora za zastupnike u Hrvatski sabor objavljeni su 26. rujna 2016., a naknada za financiranje izborne promidžbe iz državnog proračuna uplaćena je 25. studenoga 2016., odnosno u roku 60 dana od dana objave službenih rezultata te je posebni račun za financiranje izborne promidžbe trebalo zatvoriti do 26. prosinca 2016.

Državni ured za reviziju nalaže kod zatvaranja posebnog računa za financiranje izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor postupanje u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

- Financijski izvještaji

Stranka je sastavila financijske izvještaje u propisanom roku. U financijskim izvještajima, ukupni rashodi i obveze kao i poslovni rezultat koncem godine (manjak prihoda) iskazani su manje za 476.915,00 kn, zbog umanjenja rashoda i obveza za promidžbu i informiranje u iznosu 321,028,00 kn i neevidentiranja odnosno neiskazivanja rashoda i obveza u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima u iznosu 155.887,00 kn. Osim toga, u financijskim izvještajima iskazani su prihodi od donacije u iznosu 45.000,00 kn, a nisu iskazane obveze za uplatu donacije iz nedopuštenih izvora u državni proračun u iznosu 45.000,00 kn. Zbog navedenoga, financijski izvještaji ne pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i financijskog poslovanja Stranke. Odredbama članaka 8. i 28. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da je neprofitna organizacija dužna prikupljati podatke i sastavljati knjigovodstvene isprave, voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvještaje na način kojim se omogućava provjera poslovnih događaja, utvrđivanje financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije, poštujući pri tome temeljna načela urednog knjigovodstva te da financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije.

Za financiranje izborne promidžbe sastavljeni su Financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe (FIN-IZVJ) i Izvješće o troškovima (rashodima) izborne promidžbe (Obrazac IZ-TP). Podaci iskazani u Izvještaju o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija i evidentirani u poslovnim knjigama nisu istovjetni podacima iskazanim u Financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe (FIN-IZVJ) i Izvješću o troškovima (rashodima) izborne promidžbe (Obrazac IZ-TP), jer u Izvještaju o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija i u poslovnim knjigama nisu iskazani odnosno evidentirani rashodi za izbornu promidžbu i informiranje u iznosu 280.489,00 kn, a koji su iskazani u Financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe (FIN-IZVJ) i Izvješću o troškovima (rashodima) izborne promidžbe (Obrazac IZ-TP).

Državni ured za reviziju nalaže sastavljanje financijskih izvještaja na način da pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Stranke u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija. Nalaže sastaviti Financijski izvještaj o financiranju izborne promidžbe (FIN-IZVJ) i Izvještaj o troškovima (rashodima) izborne promidžbe (Obrazac IZ-TP) na način da su podaci istovjetni podacima iskazanim u Izvještaju o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija i evidentiranim u poslovnim knjigama.

2.2. *Stranka prihvaća nalaz Državnog ureda za reviziju u vezi s planiranjem i računovodstvenim poslovanjem. Obrazlaže da su za realno planiranje, osim iskustva iz prethodnog razdoblja, potrebne stabilne političke okolnosti, a u vrijeme donošenja plana, okolnosti nisu ukazivale na mogućnost izbora za zastupnike u Hrvatski sabor u 2016., što je dovelo do značajnog odstupanja od plana. U vezi s evidentiranjem rashoda za službena putovanja bez urednih i vjerodostojnih putnih naloga i priloženih isprava kojima se dokazuju izdaci i drugi podaci navedeni na putnom nalogu, navodi da su fizičke osobe, originalne gotovinske račune kompletirale i priložile posebnom nalogu za isplatu i potpisale je, a kontrolu je obavio Poslovni direktor Stranke (formalnu, suštinsku i obračunsku) te ih je predao blagajni na isplatu. Stranka obrazlaže da je dio evidentiranih rashoda umjesto putem naloga za isplatu, trebala evidentirati na temelju ispostavljenih putnih naloga i izvješća o obavljenom putovanju. U vezi s korištenjem sredstva za ostvarivanje ciljeva utvrđenih financijskim planom i godišnjim programom rada, navodi da su navedeni rashodi ostvareni za obavljanje poslova i aktivnosti utvrđenih programom rada Stranke. U vezi zatvaranja posebnog računa za financiranje izborne promidžbe Stranka navodi da posebni račun nije zatvorila jer je smatrala da ga ne može zatvoriti dok nije podmirila sve svoje obveze nastale financiranjem izborne promidžbe. U vezi sa sastavljanjem financijskih izvještaja na način da pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Stranke, obrazlaže da je rashode i obveze koji su umanjeni u iznosu 321.028,00 kn i rashode i obveze koji nisu evidentirani u poslovnim knjigama, a nisu iskazani u financijskim izvještajima za 2016., evidentirala u poslovnim knjigama za 2017., o čemu su dostavljeni dokazi uz očitovanje.*

3. Prihodi

3.1. Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2016., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu 3.207.047,00 kn, što je za 2.186.250,00 kn ili 214,2 % više u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 1.831.956,00 kn, iz državnog proračuna u iznosu 1.336.414,00 kn, od članarina u iznosu 38.589,00 kn i drugih prihoda u iznosu 88,00 kn. Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) ostvareni su od dobrovoljnih priloga (donacija) za financiranje izborne promidžbe i za potporu političkog djelovanja u iznosu 1.534.104,00 kn te od koalicijskog partnera u iznosu 297.852,00 kn. Dobrovoljni prilazi (donacije) u iznosu 1.534.104,00 kn, ostvareni su u novcu (129 fizičkih i 13 pravnih osoba) u iznosu 1.437.337,00 kn i u naravi (četiri pravne i dvije fizičke osobe) u vrijednosti 96.767,00 kn. Iznosi primljenih pojedinačnih dobrovoljnih priloga (donacija) fizičkih i pravnih osoba u skladu su s iznosima koji su propisani odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, osim dobrovoljnog priloga (donacije) jedne fizičke osobe. Iz izvoda poslovne banke, vidljivo je da je jedna fizička osoba uplatila 75.000,00 kn, što je za 45.000,00 kn više od zakonom propisanoga iznosa.

U izvješću o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe (Obrazac IZ-DP), evidentirane su uplate četiri fizičke osobe u ukupnom iznosu 75.000,00 kn (tri osobe po 15.000,00 kn ili 45.000,00 kn ukupno i jedna fizička osoba u iznosu 30.000,00 kn). Prema javnobilježničkoj izjavi, vidljivo je da je jedna fizička osoba, kao posrednik, na ime donacije za troškove izborne promidžbe u ime tri fizičke osobe uplatila novčana sredstva za financiranje izborne promidžbe u iznosu 45.000,00 kn.

Stranka nije dobrovoljni prilog (donaciju) u iznosu 45.000,00 kn, prijavila Državnom izbornom povjerenstvu. Primitak donacije iz nedopuštenih izvora utvrdilo je Državno izorno povjerenstvo Izvješćem o provedenom nadzoru iz studenoga 2016. Iznos donacije primljen iz nedopuštenog izvora u iznosu 45.000,00 kn uplaćen je u državni proračun, tijekom obavljanja revizije, u studenome 2017., umjesto u roku od osam dana od dana primljene donacije.

Odredbama članka 22. stavka 3. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe propisano je da je zabranjeno davanje donacija u novcu ili u obliku proizvoda preko trećih osoba (posrednika). Prema odredbi članka 22. stavka 4. spomenutog Zakona, eventualne donacije iz nedopuštenih izvora za financiranje izborne promidžbe, politička stranka dužna je odmah prijaviti Državnom izbornom povjerenstvu, a iznos vrijednosti takve donacije doznačiti u korist državnog proračuna najkasnije u roku od osam dana od dana primljene uplate.

Državni ured za reviziju nalaže donacije iz nedopuštenih izvora za financiranje izborne promidžbe odmah prijaviti Državnom izbornom povjerenstvu te iznos donacije iz nedopuštenih izvora doznačiti u korist državnog proračuna u roku propisanom odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

- 3.2. *Stranka obrazlaže u vezi primitka donacije iz nedopuštenih izvora kako je smatrala da se u konkretnom slučaju ne radi o donaciji putem posrednika, jer je donacija u novcu za financiranje izborne promidžbe za izbore za zastupnike u Hrvatski sabor u 2016., popraćena javnobilježničkom ispravom, kojom svaka od tri osobe izjavljuje da je u svoje ime i za svoj račun predala 15.000,00 kn, a četvrta osoba izjavljuje da je u ime i za račun te tri osobe primila navedene iznose i uplatila ih uz dostavu izjava Stranci na ime donacije. Navodi, da smatra oportunistički ukazati na potrebu ocjene odredbe članka 22. stavka 4. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe prema kojoj primatelj donacije iznad propisanog iznosa nije u mogućnosti spriječiti uplate iznad dopuštenih iznosa, a posljedično snosi zakonom propisane sankcije. Smatra kako primateljima donacija mora biti dana mogućnost povrata sredstava iznad propisanog iznosa donatoru, u razumnom roku, kao što je to moguće učiniti nakon datuma izbora, a tek nakon toga sankcionirati.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Stranke za 2016. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - u poslovnim knjigama i u financijskim izvještajima nisu evidentirani odnosno nisu iskazani rashodi i obveze u iznosu 155.887,00 kn, a rashodi i obveze za promidžbu i informiranje, umanjani su (stornirani) u iznosu 321.028,00 kn, bez pisanog obrazloženja i dokaza o razlozima zbog kojih je navedeni postupak obavljen; Rashodi u iznosu 102.822,00 kn koji se odnose na troškove goriva, cestarinu prijevoz autobusom, taksijem i tramvajem, parkiranje te na troškove noćenja evidentirani su u poslovnim knjigama bez potpune dokumentacije, odnosno ispostavljenih putnih naloga; Poseban račun za financiranje izborne promidžbe za izbor zastupnika u Hrvatski sabor zatvoren je u rujnu 2017., a nije zatvoren u roku 30 dana od isteka roka za isplatu naknade troškova izborne promidžbe; Financijski izvještaji nisu sastavljeni na način da pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja Stranke; Podaci iskazani u Financijskom izvještaju o financiranju izborne promidžbe (FIN-IZVJ) i Izvještaju o troškovima (rashodima) izborne promidžbe (Obrazac IZ-TP) nisu istovjetni podacima iskazanim u Izvještaju o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija i evidentiranim u poslovnim knjigama (točka 2. Nalaza)
 - donacija za financiranje izborne promidžbe primljena iz nedopuštenih izvora, u iznosu 45.000,00 kn, nije odmah po primitku prijavljena Državnom izbornom povjerenstvu, a u korist državnog proračuna uplaćena je u studenome 2017., umjesto u roku osam dana od dana primitka donacije (točka 3. Nalaza).
4. Stranka je svojstvo pravne osobe stekla u travnju 2015., upisom u Registar političkih stranaka. Jedinstvena je politička organizacija ustrojena na teritorijalnom načelu i sastoji se od Središnjice, općinskih, gradskih i županijskih organizacijskih jedinica. Statutom iz ožujka 2015. uređeni su i utvrđeni naziv i sjedište, znak, predstavljanje i zastupanje, ciljevi i način djelovanja, članstvo, ustrojstveni oblici, upravna tijela i način njihovog izbora i opoziva, trajanje mandata i način odlučivanja u upravnim tijelima, sredstva za rad i prestanak rada. Predsjednik Stranke je Milan Bandić. Financijskim planom, koji je donesen u ožujku 2016., prihodi i rashodi planirani su u iznosu 1.250.000,00 kn i nisu realno planirani. Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2016., prihodi su iskazani u iznosu 3.207.047,00 kn, rashodi u iznosu 4.034.508,00 kn te manjak prihoda u iznosu 827.461,00 kn. Preneseni manjak prihoda iz prethodnog razdoblja iznosi 764.160,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 1.591.621,00 kn. Prihodi su ostvareni u iznosu 3.207.047,00 kn što je za 2.186.250,00 kn ili 214,2 % više u odnosu na prethodnu godinu.

Odnose se na prihode iz državnog proračuna u iznosu 1.336.414,00 kn, od članarina u iznosu 38.589,00 kn, dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 1.831.956,00 kn te drugih prihoda u iznosu 88,00 kn. Ostvareni prihodi nisu u cijelosti korišteni za financiranje rashoda redovnog poslovanja te ostvarivanja ciljeva utvrđenih Statutom. Ostvareni rashodi u iznosu 4.034.508,00 kn veći su za 2.249.551,00 kn ili 126,0 % u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na materijalne rashode u iznosu 3.974.356,00 kn, financijske rashode u iznosu 7.991,00 kn, donacije (pomoći) u iznosu 5.999,00 kn te na druge rashode u iznosu 46.162,00 kn. Na mrežnoj stranici, Stranka je objavila godišnje financijske izvještaje i godišnje izvješće o primljenim dobrovoljnim priložima (donacijama). Financijski izvještaji ne pružaju objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja, jer nisu iskazani svi rashodi i obveze. Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti, koje se odnose na računovodstveno poslovanje (poslovne knjige i financijski izvještaji) te prihode, utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja.